

K VECI

(02.09.2013; Rozhlasová stanica Slovensko; K veci; 18.18; 30 min.; KATUŠKA Michal)

ZAČAL SA NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK

Nový školský rok priniesol aj niektoré zmeny, žiaci na stredných školách budú mať viac matematiky, ale zase im ubudne jeden jazyk, v triedach bude môcť byť viac detí. Aj tento rok však školám chýbajú učebnice. Najväčšou otázkou sú však financie na chod škôl a na platy zamestnancov.

Podpredseda **Združenia miest a obcí Slovenska V. BAJAN** potvrdil, že prvý deň školského roka bol bez problémov, priznáva však, že v školách je cítiť napätie najmä pokiaľ ide o financie. Samosprávam tiež meškajú platby na 5-percentné navýšovanie plátov zamestnancov škôl, tento výpadok zatiaľ riešia z vlastných zdrojov. **V. BAJAN** rovnako potvrdil, že samosprávy budú musieť racionalizovať sieť škôl, ale je na nich, ako sa s touto úlohou vysporiadajú. Rozpočet na budúci rok však predpokladá o 105 miliónov eur pre kapitolu rezortu školstva menej ako tento rok. S týmto návrhom podľa slov **V. BAJANA** rada **ZMOS** nesúhlasí, lebo tieto prostriedky nekryjú ani základné úlohy, ktoré samospráva v školstve má. Ak je vzdelávanie prioritou vlády, mali by sa na školstvo zdroje nájsť. Zvýšenie počtu žiakov v triedach samosprávy podľa **V. BAJANA** vítajú, ale chceli by si ponechať kompetenciu rozhodovať o počte žiakov v triedach aj do budúcnosti a mať možnosť otvoriť aj triedy s nižším počtom žiakov. Ak totiž samosprávy vedia prijať také opatrenia, aby ani menší počet žiakov v triede neohrozil chod školy, mali by túto možnosť mať.

Hovorca ministerstva školstva **M. KALIŇÁK** však zdôraznil, že rezort nerezignoval na zvyšovanie plátov v školstve a aj teraz pri tvorbe rozpočtu je jednou z jeho priorít získať viac na platy učiteľov. Aj on ale zopakoval, že je potrebné zreformovať sieť škôl, na Slovensku je napr. 110 škôl s menej ako dvanástimi žiakmi a dvojnásobne vyššia kapacita stredných škôl, ako je deviatokov. To znamená, že sieť škôl je nastavená na úplne iný vývoj demografickej krivky ako je reálna. Na druhej strane však racionalizácia siete škôl musí garantovať kvalitu výuky aj dopravnú dostupnosť. Ministerstvo si pritom uvedomuje, že svoju opodstatnenosť majú aj malotriedky a to práve z pohľadu dostupnosti. Preto tam, kde nie je iná možnosť, ich treba podporovať. Na druhej strane sú však aj také, ktoré je možné riešiť iným spôsobom, napr. zabezpečením dopravy do inej školy. Pokiaľ ide o problém s učebnicami **M. KALIŇÁK** zdôraznil, že ministerstvo má peniaze na nákup učebníc, ale nevie zaručiť časový priebeh celého procesu od výberového konania cez posúdenie učebníc, ich tlač až po distribúciu.

ŠKOLA V ŠARIŠSKÝCH MICHALANOK

Aj do základnej školy v Šarišských Michalánoch priviedli rodičia svoje deti. Táto škola sa mediálne stala známou potom, ako okresný súd rozhodol, že v nej vytváraním rómskych tried segregujú rómskych žiakov a nariadil škole nápravu. Rozhodnutie následne potvrdil aj krajský súd.

Do školy sa tento rok zapísalo až 53 prvákov, čo je viac ako sa očakávalo, nepotvrdili sa tak obavy, že nerómski rodičia prihlásia svoje deti inde. Podľa viacerých z nich rozhodla najmä blízkosť školy a neraz aj to, že ju už navštevujú starší súrodenci. Škola prináša pritom v tomto školskom roku niekoľko novínok, bude mať vlastného psychológa, ktorý bude pracovať s deťmi. Deti z osady bude vozit' do školy autobus, miesto toho, aby príspevky na dopravu dostali ich rodičia. V rómskej osade budú tiež pracovať dobrovoľníci z tretieho sektora. Triedy v škole zmiešavajú postupne, pričom ale vytvoriť len zmiešané triedy nie je možné, lebo dve tretiny žiakov sú rómske deti. Na škole tak budú zmiešané triedy, ale aj čisto rómske.

ÚSPECH SLOVENSKEJ VEDY

Slovenská veda zaznamenala ďalší úspech, modulárny automatický systém na monitorovanie nočnej oblohy **AMOS Cam** získal zlatú medailu na pražskom veľtrhu vynálezov a inovácií **INVENTO 2013**. Systém už čaká na zaregistrovanie na patentových úradoch.

Autor vynálezu **J. TÓTH** z Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského spresnil, že ide o videosystém na registrovanie svetelných úkazov na nočnej oblohe a presných dráh meteorov. Systém umožňuje registrovať menšie častice a ich prostredníctvom sledovať prúd vesmírneho materiálu. Na sledovanie väčších telies ale bude potrebné uviesť do prevádzky iné systémy. Primárne bol systém **AMOS Cam** vyvinutý na vedecké účely, **J. TÓTH** však vidí možnosti jeho využitia aj v iných oblastiach od meteorológie po vojenskú oblasť.